

sosialurin

telf. 1 47 20. 1 18 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri:

Fyritaks-

og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Útflutnings- møguleiki

Í MORGIN ENDAR altjóða fiskivinnustevnan, sum hevur verið í Keyptmannahavn, har eisini luttøka hevur verið av fleiri føroyskum fyrirkum og idnaðarvirkjum. Føroyskar fyrirkur innan framleiðslu av fiskivinnuamboðum, skipum og skipaferðslu.

FÓLK ÚR ØLLUM heimspørtum hava vitjað stevnuna, og sagt verður, at føroyski básurin hevur verið væl vitjaður, og at nógv góð orð eru fallin til frama fyri føroyska básin.

HETTA ER FYRSTU ferð, at vit hava verið umboðaðir á eini alheims fiskivinnustevnu á ein slíkan hátt sum hesaferð, og er tað tí gleðiligt at frætta, at teir, sum skipa fyri tí partinum, lata so væl at, og at hetta hevur givið teimum luttakandi fyrirkunum vónir um útflutningsmøguleika fyri framleiðslu sínari.

SJÁLVANDI SKAL ein ikki vera so bláoygdur og rokna við, at hvør fyrispurningur gevur sølu ella nærri avtalur, og at menn koma aftur av stevnu við skjáttuni fullari av sáttmálum. Men tað í sær sjálvum at vera við á tilikari stevnu, ger sít til, at føroysk framleiðsla verður kend av øðrum enn okkum sjálvum, og at útheimurin veit, at vit hava áhuga fyri samhandli.

HINVEGIN MÁ EIN tilík luttøka ikki metast so, at hetta var tað, ið vit kundu gera, og so einki meir. Í staðin eigur hetta bert at verða roknað sum ein byrjan, og at menn nú av álvara fara til verka og leggja sær í geyma, hvat av føroyskari framleiðslu útlandingar serliga hava áhuga fyri, og síðani virka út frá tí. Her krevst samstarv millum virki og skilagóð politisk planlegging. Hetta vildi komið hvørjum virki til góðar og landsins búskapi sum heild.

Moldin á Sandi

Tann, sum vil málinum væl, eigur at viðgera tað ærliga, sakliga og realistiskt.

Tað kann ikki sigast annað enn, at bæði Dagblaðið og 14. September royna at viðgera hetta málið, uttan at tryggja sær upplýsingar frá røttu keldunum, og verður viðgerðin sostatt ikki heilt góð.

Málið snýr seg í stuttum um, at nógv stórt grót skal nýtast í samband við havnarviðkanina á Sandi. Grótið skal sprengjast burtur úr økinum vestanfyri verandi Sands havn og fiskahúsið har. Hetta óki verður samstundis lækkað og hækkað í hædd við verandi keiplass og stóra grótið skal nýtast til grótkastið, sum skal vera verjugarður suður-eystru eftir, sunnan fyri havnina.

Áðrenn komast kann til helluna (grótið) at sprengja, má svørður, mold, leirur, eyrrur, leyst grót o.a. gravast omanav og neyst og goymsluhúskulu niðurrivast. Alt hetta tilfarið er mett at vera ein rúgva uppá umleið 80–90.000 m³, ella umleið 150–160.000 tons. Tá arbeiddsáttmálin varð viðgjörður, var hendan komandi rúgvan ein stóur trupulleiki, men at enda varð so avtalað, at vegur skuldi gerast niðan á Nypu, beint vestur frá Sands havn og har skuldi so tað ónýtiliga tilfarið

leggjast niður á eina hellu, móti havinum, meðan besta moldin skuldi leggjast framvið og norður frá nevnda vegi upp á sløttum. Tað var øllum þortum greitt, at á havnarøkinum (arbeiðsplassinum) kom bert ein minni partur, umleið 10–15.000 m³ av moldini at verða goymdur. Hetta mest orsakað av plass-troti.

Eftir at arbeiddsáttmálin varð undirskrivaður í mars í ár hevur verið stóðugt arbeitt við ymskum møguleikum fyri at bjarga restini av teirri góðu og nýtiliga moldini, hvat allir partar helst halda vera rættast at bjarga. Men, sum eingin higartil hevur viljað góðið fyri at varðveitt — her er nevnliga trupulleikin. Hetta er kjarnan í málinum nú. Tað kostar upp til kr. 26,- pr. m³ í meirprisi at flyta hesa mold frá havnarøkinum til tey ávístu plassini, hagar moldin er ynskt og umbiðin, einamest til landsbúnaðarendamála. Hesi ókini liggja upp til 6 km frá havnarøkinum. Um alt tilfarið frá útgravingini skal flytast burtur, so vildi tað komið at kostað umleið 1 1/2 milj. kr. og tað vildi harumframt havt tann vandan við sær, at einir fyra til seks stórir dumparar og lastbilar skuldu koyrt gjøgnum Sands bygd tvær ferðir um tíman hvønn dag í eitt ár. Hetta hevur stórar vansar av ymskum slag við sær. Slitið av bygda-

vegnum, dálking av gravaða tilfarinum o.s.fr. Og hvussu við ferðslutrygdini í bygðini. Órealistiskt at hugsa sær, hevur verið hildið higartil, men alt kann broytast við pengum.

Nú er arbeiddið við at koma í gongd av álvara og ein loysn má finnast. Bæði landi og kommunum er álagt at spara í hesum døgum, og her er peningur veruliga spardur, umframt at fleiri vansar eru umgvingir fyri tað fólk, sum býr á Sandi. Eingin annar hevur higartil ávíst nakra aðra loysn enn minni nakra betri loysn. Men øll hugskot verða viðgjörð. Persónliga haldi eg ikki, at funna loysnin er tann besta, sæð út frá øllum sjónarmiðum. Men eg haldi tað vera frægastu loysnina, sæð út frá einum heildarsjónarmiði, um tann góða moldin verður bjargað, og út frá hesum hevur verið arbeitt og verður framvegis arbeitt við at finna hóskandi loysnir. Men óansæð, hvør ið skal gjalda, so kemur tað at kosta fleiri hundrad túsund krónur at flyta tann partin, sum vit nevna góða nýtiliga mold (eini 25–30.000 m³) burtur av havnarøkinum.

Tað er óviltið við kr. 215.000, sum samb. 14. September er nógv mikið til at flyta 86.000 tons til tey ætlaðu ókini. Tað fæst ikki 20 kúfoður av dyrklendi fyri kr. 300.000, sum nevnt í Dagblaðnum. Og tað er ósatt, tá tað verður skrivað, at bygðarráðið

einki hevur gjørt við málið og ikki letst um vón.

Bygðarráðið er framvegis positivt sinnað og arbeiddið við positivum loysnum. Men avgerðin liggur hjá Føroya Landsstýri og umboði tess, landsverkfrøðingarstovuni, sum ráðið fyri nakað av tíð síðani hevur biðið um hjálp í málinum og enn er ikki ov seint, sum skrivað í Dagblaðnum, tí enn er so gott sum eingin mold farin á sjógv. Sands bygðarráð vil loysa praktisku trupulleikarnar í hesum máli, men peningin til tess má Føroya Landsstýrið jætta. At flyta mold til hagalendi er nýdyrking, sum verður stuðlað í Føroyum við veltistudningi. Landbúnaður og havnagerðir eru undir leiðslu av sama landsstýrismanni, so okkurt skuldi verið gjørt í málinum?

Vónandi verða allar kreftir, sum vilja málinum væl, hereftir nýttar til at arbeida fyri eini skilagóðari loysn. Tað er meira gagnligt enn ber rópán upp í bløðunum og esing annars.

Tað er rættur og skylda blaðheimsins at seta fingurin á, har ikki rætt er farið fram. Men tað er eisini skylda blaðmanna at seta seg inn í evni og greiða frá tí á rættan og positivan hátt. Og, ikki minst, oysa av røttum keldum — ikki bert renna við slatri og hálvum sannleikum.

J.B. Mohr bygðarráðsformaður, Sandi

Tær beru lótir

Tað var ikki lukkuligt, sum Erlendur, Karin og Jógván, helvtin av Tjóðveldisflokkinum, leikaðu í móti landsstýrinum (Heðin og Hergeir iroknaðir) tá avgjerð varð at seta pristalið aftur til 100. Hóast tað at hesi trý vóru fullvitandi um frammanundan at hetta var ein avtala millum landsstýrissflokkarnar, og at hetta var gjørt við tí endamáli at halda øllum arbeidum gangandi.

Hesi trý tjóðveldisfólkini mundu heldur ikki hugsað so ómetaliga nógv um arbeiddsmannin, handverkaran, hin læglønta, men heldur um tey á henda hátt kundu fáa sær nakrar atkvøður til næstu ferð.

At hava tvær tungur í sama heysi, hava tjóðveldismenn altíð verið kendir í og hava dugað væl. Vit eru nú komin forbi 1. mai

og tær lønarsamráðingar, sum hava verið. Millum aðrar var eisini sáttmálin millum prentsmiðjur og prentarar uppsagdur, men fekt tibetur semja. Men um tað ikki fekt semja, hvat so? Jú, so fóru øll bløðini í verkfall og leggið til merkis — IKKI 14. September!!! HVI?

Tað er tí at teir eru so góðir fakfelagsmenn, at tá teir sjálvir siggja sær møguleika at ganga uttan um fakfelag, so gera teir tað. Arbeiddarablaðið mikla hjá Tjóðveldisflokkinum er einasta føroyska blað, sum verður framleitt við óorganiseradri arbeiddskraft. Jú, sannir arbeiddaravinir. Tit skuldu heldur verið glaiðir yvir at kunna tagt.

arbeiddsmaður

Útbjóðing

Vegna Leirvíkar bygðarráð verður arbeiddið í samband við útbygging av vatnveitingini í Leirvík við hesum boðið út alment.

Arbeiddið umfatar jørð- og planeringsarbeiddi fyri tveimum goymslubrunnum og reinsiverksbyggingi umframt gerð av einum goymslubrunni.

Útbjóðingartilfarið fæst til láns á teknistovuni frá týsdegi 10. juni móti kr. 600,- í veðhaldi. Skrivlig boð merkt »Vatnveiting í Leirvík« verða at senda Leirvíkar bygðarráði í seinasta lagi hósdagin 26. juni 1980 kl. 19.00.

Tilboðini verða tá opnað, og kunnu teir, ið bjóðað hava, vera hjástaddir.

Svenn Brimheim & Martin Erik Leo

Ráðgevandi verkfrøðingar M. eng. F.

Tórsgøta 24 — 3800 Tórshavn

tlf. 1 1488